

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcov : **1/ S. B.**, bývajúci v T., **2/ M. B.**, bývajúca D., **3/ E. B.**, bývajúci v D., **4/ A. B.**, bývajúca B., **5/ J. B.**, bývajúci vo V., **6/ M. B.**, bývajúca Č., **7/ M. C.**, bývajúca vo Š., **8/ P. C.**, bývajúca vo Š., **9/ M. C.**, bývajúca v Š., **10/ Š. C.**, bývajúci v Š., žalobcovia 2/, 3/, 4/ zastúpení advokátskou kanceláriou K.H., so sídlom v B., proti žalovaným : **1/ Slovenská republika – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky**, Župné nám. 13, Bratislava, **2/ Slovenská republika – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**, Pribinova 2, Bratislava, **3/ Slovenská republika – Ministerstvo financií Slovenskej republiky**, Štefanovičová 5, Bratislava, **4/ Slovenská republika – Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky**, Mierová 19, Bratislava, **o zaplataenie 113 722,37 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12 C 93/2004, o dovolaní žalobcov 2/, 3/, 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 1. decembra 2011 sp. zn. 9 Co 475/2011

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a** .

Žalovaným 1/ až 4/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 15. marca 2007 č. k. 12 C 93/2004-130 zamietol návrh žalobcov 1/ až 10/, ktorým sa žalobcovia voči žalovaným domáhali zaplataenia 113 722,37 Eur s prísl. (3 426 000 Sk) titulom náhrady škody podľa zák. č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Súd žalovaným náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. júna 2008 sp. zn. 14 Co 4/2008 odmietol odvolanie advokáta Mgr. P. K. podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. Žalovaným náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil tým, že proti prvostupňovému rozsudku podal advokát Mgr. P. K. za žalobcov odvolanie, hoci si žalobcovia na zastupovanie v konaní zvolili advokáta JUDr. P. H.. Podľa obsahu plnej moci žalobcovia zároveň udelili súhlas na to, aby advokáta pri jednotlivých úkonoch zastúpil advokátsky koncipient. V čase udelenia plnej moci už od 1. januára 2004 platil zákon č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. JUDr. P. H. v zmysle § 8 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. bol pozastavený výkon advokácie, od 25. januára 2007 nebol oprávnený poskytovať právne služby. Zvolený zástupca podľa § 8 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. však môže zastupovať klienta iba v tom prípade, ak preukáže, že so zastupovaním súhlasí. Mgr. P. K. nemal oprávnenie zastupovať žalobcov bez ich súhlasu (§ 16 zákona č. 586/2003 Z.z., § 24 a 25 ods. 3 O.s.p.). O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 30. augusta 2011 č. k. 2 Cdo 229/2010-238 zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30. júna 2008 sp. zn. 14 Co 4/2008 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Konanie o dovolaní žalobcu 5/ zastavil. V odôvodnení najvyšší súd uviedol, že z obsahu spisu vyplýva, že advokát Mgr. P. K. podal v mene žalobcov ako ich zástupca odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa. Písomné plnomocenstvo, ktoré by preukazovalo jeho oprávnenie za žalobcov pred odvolacím súdom konať, pripojené k odvolaniu nebolo. Keďže týmto úkonom uplatňovali procesné právo v konaní žalobcovia a nie zástupca, súd bol povinný za účelom odstránenia tohto nedostatku urobiť vhodné opatrenia formou písomnej výzvy adresovanej žalobcom ako účastníkom konania, obsahom ktorej mala byť predovšetkým informácia o nedostatku plnomocenstva a výzva k jeho odstráneniu. Ak za situácie, keď súd prvého stupňa žalobcov k odstráneniu tohto nedostatku nevyzval a odvolací súd bez nápravy jeho pochybenia odvolanie advokáta ako podané neoprávnenou osobu odmietol, ide o postup nesprávny, ktorým odňal žalobcom možnosť konať pred súdom (§ 237 psím. f/ O.s.p.).

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcov 2/, 3/, 4/ rozsudkom z 1. decembra 2011, č. k. 9 Co 475/2011-246 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa žalobcov 2/, 3/, 4/. Žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ náhradu trov odvolacieho konania

nepriznal. V odôvodnení uviedol, že vzhľadom na výrok dovolacieho súdu vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. už len v napadnutom rozsahu týkajúceho sa žalobcov 2/, 3/, 4/ bez nariadenia ústneho pojednávania a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov 2/ až 4/ nemožno priznať úspech a zároveň, že súd prvého stupňa zistil náležite skutkový stav veci, vec posúdil správne po právnej stránke a svoje rozhodnutie i patričným spôsobom odôvodnil, na ktoré odôvodnenie poukazuje i odvolací súd. Zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že návrh je bezdôvodný, nakoľko nie je daná zodpovednosť žalovaných za škodu, ktorá žalobcom 2/ až 4/ vznikla tým, že obchodné spoločnosti H., K. B., A., B., S. nespĺnili záväzok vyplývajúci zo zmlúv o pôžičke o tichom spoločenstve. V konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup žalovaných ako jedna z podmienok vzniku zodpovednosti za škodu podľa citovaného ustanovenia § 18 zákona č. 58/1969 Zb. V súvislosti s uzatváraním zmlúv žalovaní nevykonávali žiadnu činnosť spojenú s výkonom ich právomoci a nemohli teda porušiť žiadne pravidlá ustanovené právnymi normami pre ich konanie, resp. nemohli porušiť poriadok vyplývajúci z povahy, funkcie alebo cieľov jeho činnosti. Žalobcovia uzatvorili s nebankovými subjektmi predmetné zmluvy o pôžičke, v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, Zmluvy o tichom spoločenstve v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, predmetné zmluvy o budúcej Darovacej zmluve a Dohody o vrátení ďalšieho členského vkladu v zmysle § 50a Občianskeho zákonníka, pričom tu ide o dvojstranné právne úkony, ktoré vznikli v dôsledku vzájomných a zhodných prejavov slobodnej a vážnej vôle, ktorá bola prejavovaná určite a zrozumiteľne (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Na základe týchto zmlúv vznikol medzi žalobcami a vyššie uvedenými obchodnými spoločnosťami súkromnoprávny vzťah, do ktorého štát nemohol zasahovať. Tu platí, že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). Štát mal v zmysle zákona č. 385/1999 Z.z. o kolektívnom investovaní, kompetenciu vykonávať dohľad a v rámci neho ukladať sankcie správcovským a investičným spoločnostiam, fondom, depozitárom, núteným správcom a likvidátorom, v prípade kolektívneho investovania podľa tohto zákona. V danej veci sa však o kolektívne investovanie nejednalo, pretože vyššie uvedené obchodné spoločnosti nevykonávali činnosť, ktorú je podľa uvedeného zákona oprávnená vykonávať investičná alebo správcovská spoločnosť, resp. investičný fond. V danom prípade nebola splnená jedna z podmienok vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátu podľa § 18 ods. 1 zákona č. 58/1969, ktorou je nesprávny úradný postup orgánu štátu a preto žalovaní za škodu podľa tohto zákonného ustanovenia nezodpovedali.

Čo sa týka námietok žalobcov uvedených v odvolaní, že prvostupňový súd nevykonal nimi navrhované dôkazy, mal odvolací súd za to, že prvostupňový súd pri rozhodnutí vo veci samej v dostatočnej miere zistil skutkový stav veci a ďalšie dokazovanie bolo v tomto smere nadbytočné, keď odvolací súd poukazuje na to, že v zmysle § 153 ods. 1 O.s.p. súd rozhoduje na základe skutkového stavu veci zisteného z vykonaných dôkazov ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné alebo závažné pochybnosti. To znamená, že nie je viazaný dôkaznými návrhmi účastníkov v tom zmysle, že by bol povinný vykonať všetky navrhované dôkazy, ale je oprávnený posúdiť dôkazné návrhy a rozhodnúť o tom, ktorý z týchto dôkazov vykoná. Predovšetkým nevykoná dôkazy, ktoré sú pre vec nerozhodujúce a nemôžu smerovať k zisteniu skutkového stavu veci (k zisteniu skutočností predvídaných skutkovou podstatou právnej normy).

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 2/, 3/, 4, ktorého prípustnosť odôvodňovali ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. Skutočnosť, že v konaní sa žalobcom závažným spôsobom odňala možnosť konania pred súdom odôvodňovali absenciou dostatočného odôvodnenia, arbitrárnosťou rozhodnutí, nepreskúmateľnosťou rozhodnutí. Navrhli, aby najvyšší súd v zmysle ustanovenia § 243b ods. 2 O.s.p. napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný 2/ Slovenská republika – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a 4/ Slovenská republika – Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky navrhli dovolanie žalobcov 2/, 3/, 4/ zamietnuť ako nedôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť (len) právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, avšak nie v každom prípade, ale iba ak ho právna úprava pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky je v dovolacom

konaní oprávnený rozhodnutia odvolacieho súdu preskúmať len v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov v prípadoch uvedených v ustanovení § 242 ods. 2 písm. a/ až d/ O.s.p. Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, iba že by tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné zdôrazniť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov, ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd tu nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať rozhodnutie z akýchkoľvek hľadísk. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má (a to je potrebné osobitne zdôrazniť) prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ňu dovolací súd – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenný rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 až 4.

V danom prípade dovolaním žalobcov 2/, 3/, 4/ nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné, a nejde ani o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 až 4 O.s.p. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd

Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcov 2/, 3/, 4/ nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. (procesne) prípustné.

Dovolanie žalobcov 2/, 3/, 4/ by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných vád uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti). Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných vád taxatívne vymenovaných v písm. a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a prípadne nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorých procesných vád v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných vád.

Dovolatelia existenciu procesných vád konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdili a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť ich dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdu nebola dovolateľom odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Dovolatelia v dovolaní namietali, že konanie je postihnuté práve takouto vadou založenou na nedostatočnom odôvodnení (resp. nepreskúmateľnosti) rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 157 ods. 2 O.s.p.) čo súčasne zakladá porušenie ich práv na súdnu ochranu (čl. 46 ústavy) a právo na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 dohovoru) v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, neurčitosť, nezrozumiteľnosť a nevyporiadanie sa so všetkými ich odvolacími námietkami a námietkami uvádzanými v konaní a preto v konaní v konečnom dôsledku vec nesprávne právne posúdil.

Pokiaľ žalobcovia 2/, 3/, 4/ namietajú nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov; ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania

všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavuje predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu ako vyplýva aj z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princíпов predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p. m. m. I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís došiel boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Krasko c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B str. 49, § 30). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/2009).

Za arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj v situácii, keď všeobecný súd svoj právny záver neodôvodní zo všetkých zákonných

hľadisk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/2005 z 28. februára 2006).

Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa (v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p.) spĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.) a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, čo platí tak pre rozsudok súdu prvého stupňa (§ 157 ods. 2 O.s.p.), ako aj pre rozsudok odvolacieho súdu (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne, zakladajú v súhrne ich zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť; tým však nie je zodpovedaná (ani inak dotknutá) otázka správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi.

Súdy oboch stupňov jasne a dostatočne vysvetlili právne dôvody, pre ktoré žalobu zamietli. Zhodli sa na tom, že nie je daná zodpovednosť žalovaných za škodu, ktorá žalobcom 2/ až 4/ vznikla tým, že obchodné spoločnosti H., K. B., A., B., S. nesplnili svoj záväzok vyplývajúci zo zmlúv o pôžičke o tichom spoločenstve. V konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup žalovaných ako jedna z podmienok vzniku zodpovednosti za škodu podľa citovaného ustanovenia § 18 zákona č. 58/1969 Zb. V súvislosti s uzatváraním zmlúv žalovaní nevykonávali žiadnu činnosť spojenú s výkonom ich právomoci a nemohli teda porušiť žiadne pravidlá ustanovené právnymi normami pre ich konanie, resp. nemohli porušiť poriadok vyplývajúci z funkcie alebo cieľov jeho činnosti. Žalobcovia uzatvorili s nebankovými subjektmi predmetné zmluvy o pôžičke v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, zmluvy o tichom spoločenstve a v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, predmetné zmluvy o budúcej Darovacej zmluve a dohody o vrátení ďalšieho členského vkladu v zmysle § 50a Občianskeho zákonníka, pričom tu ide o dvojstranné právne úkony, ktoré vznikli v dôsledku vzájomných a zhodných prejavov slobodnej a vážnej vôle, ktorá bola prejavovaná určite a zrozumiteľne (§ 37 ods. 1 OZ). Na základe týchto zmlúv vznikol medzi žalobcami a vyššie uvedenými obchodnými spoločnosťami súkromnoprávny vzťah, do ktorého štát nemohol zasahovať. Tu platí, že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a rozsahu a spôsobom, ktorý im ustanoví zákon (čl. ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). Štát mal v zmysle zákona č. 385/1999 Z.z. a kolektívnom investovaní kompetenciu vykonávať dohľad a v rámci neho

ukladať sankcie správcovským a investičným spoločnostiam, fondom, depozitárom, núteným správcom a likvidátorom v prípade kolektívneho investovania podľa tohto zákona. V danej veci sa však o kolektívne investovanie nejednalo, pretože vyššie uvedené obchodné spoločnosti nevykonávali činnosť, ktorú je podľa uvedeného zákona oprávnená vykonávať investičná alebo správcovská spoločnosť, resp. investičný fond. V danom prípade nebola splnená jedna z podmienok vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátu podľa § 18 ods. 1 zákona č. 58/69, ktorou je nesprávny úradný postup orgánu štátu a preto žalovaní za škodu podľa tohto zákonného ustanovenia nezodpovedali. Pokiaľ žalobcovia 2/, 3/, 4/ v odvolacom konaní zotrvali na svojej argumentácii, aj odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa o neopodstatnenosti žaloby z uvádzaných dôvodov, ponúkol dostatočné vysvetlenie toho, prečo z právneho hľadiska nebolo možné akceptovať argumentáciu odvolateľov (žalobcov 2/, 3/, 4/).

Obsah dovolacích námietok smeroval tiež k spochybneniu správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje aj právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide len vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd tak právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001, zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantným dovolacím dôvodom, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov však nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadné) neprávne právne posúdenie veci súdom účastníkovi konania neznamená realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011, sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že žalobcovia 2/, 3/, 4/ neopodstatnene namietajú, že v konaní im postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcov 2/, 3/, 4/ nevyplýva z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. ani z § 237 O.s.p. Dovolanie preto odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. bez toho, aby skúmal opodstatnenosť dovolaateľmi uplatnených dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní žalobcovia 2/, 3/, 4/ nemali úspech a nevzniklo im právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaným 1/ až 4/ nepriznal dovolací súd náhradu trov tohto konania lebo nepodali návrh na ich priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. októbra 2014

JUDr. Jozef K o l c u n, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová